

AAN

De leden van de gemeenteraad Middelburg
i.a.a. het college van B&W van Middelburg
d.t.v. de raadsgriffier

Onderwerp

Rekenkamerbrief mbt begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021.

4 november 2017

Geacht raadsleden,

Bij deze ontvangt u een beknopt overzicht van de rekenkamer m.b.t. onderwerpen die ons opvallen in de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021. Het is een analyse op hoofdlijnen en gaat niet gedetailleerd in op de verschillende programma's.

De behoefte aan dit overzicht op hoofdlijnen bleek tijdens ons "rondje raadsfracties" en is daarom dit jaar opgenomen in ons onderzoeksprogramma.

In het algemeen constateren we dat de begroting goed onderbouwd in elkaar zit en dat ook veel aandacht is geschonken aan de risico's en eventuele beheersmaatregelen. Ook is de rekenkamer positief over de afname van de schuldpositie, wat goed is voor de langere termijn. Daarnaast noemen we (uiteraard) een aantal zaken ter verbetering en geven we twee adviezen.

Wij hopen u hiermee van dienst te zijn in uw kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid t.b.v. de bespreking van deze stukken tijdens de commissie AB op 7 november aanstaande.

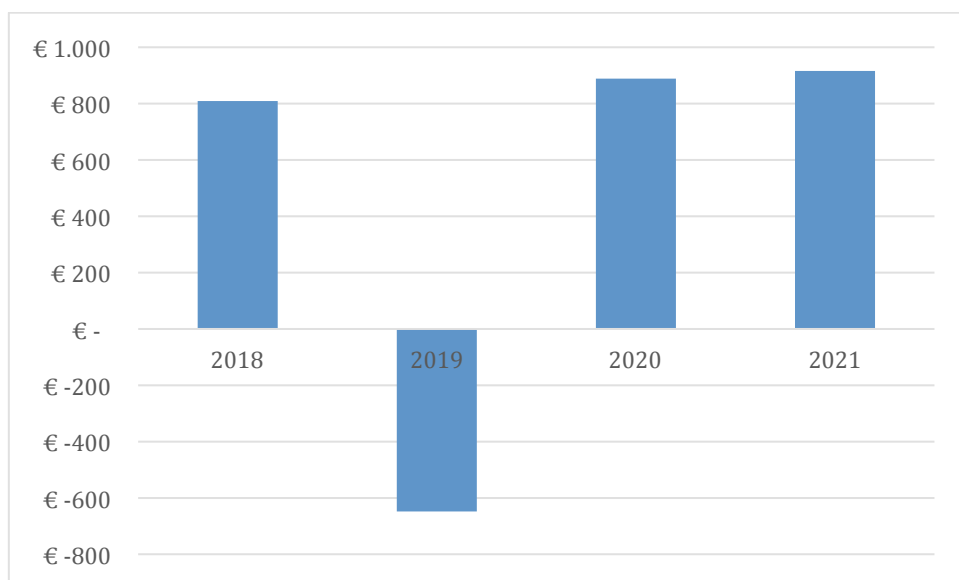
Hoogachtend,

Drs. Walter van Wijngaarden RC
Voorzitter Rekenkamer Middelburg

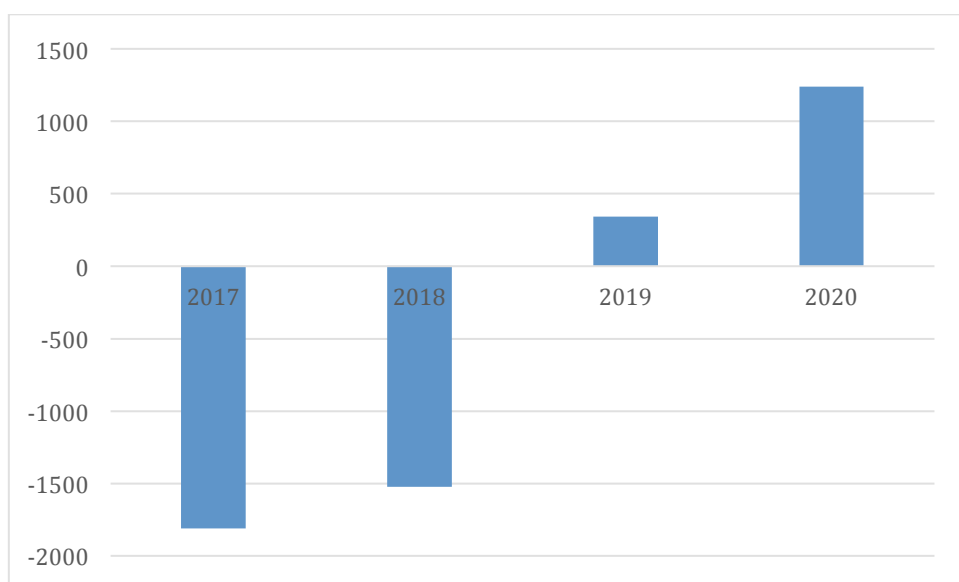
1. Hoofdlijn

De meerjarenbegroting van de gemeente Middelburg sluit positief in 2018 en laat in 2019 een tekort zien van € 0,6 mln. Vanaf 2020 is de begroting weer positief en laat deze saldi zien van € 0,89 mln. in 2020 en € 0,91 mln. in 2021. Zie ook onderstaande grafiek.

Grafiek 1: begrotingsaldi Middelburg 2018-2021 (bedragen * 1.000)

In de meerjarenbegroting 2017 was het beeld als volgt:

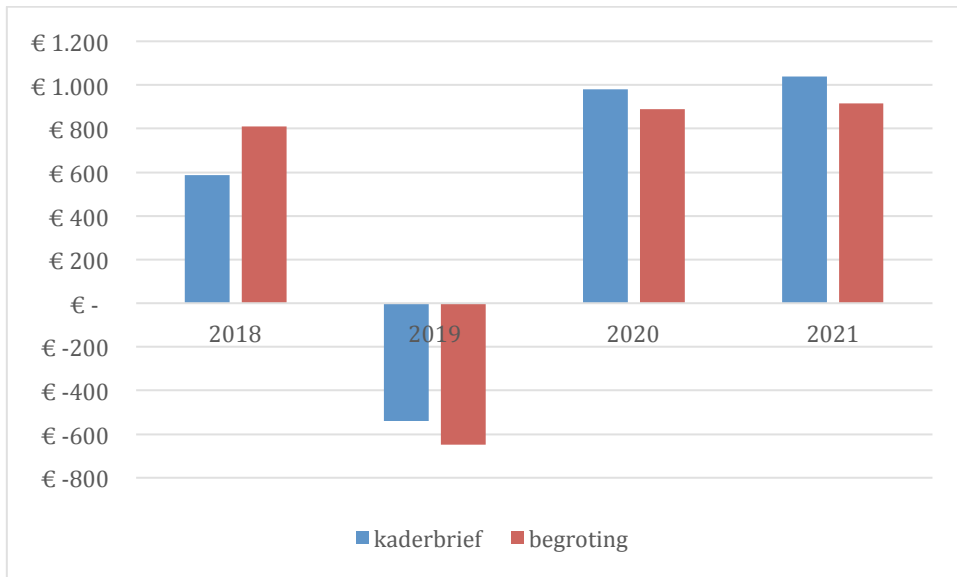

Grafiek 2: begrotingsaldi Middelburg 2017-2020 (bedragen * 1.000)

Met name vanwege afboekingen/afwaarderingen gronden vanwege de wijzigingen in de BBV voorziet 2019 in een negatieve begroting. Dit wordt overigens goed uitgelegd in de inleiding.

2. En wat valt er nog meer op in de meerjarencijfers van gemeente Middelburg?

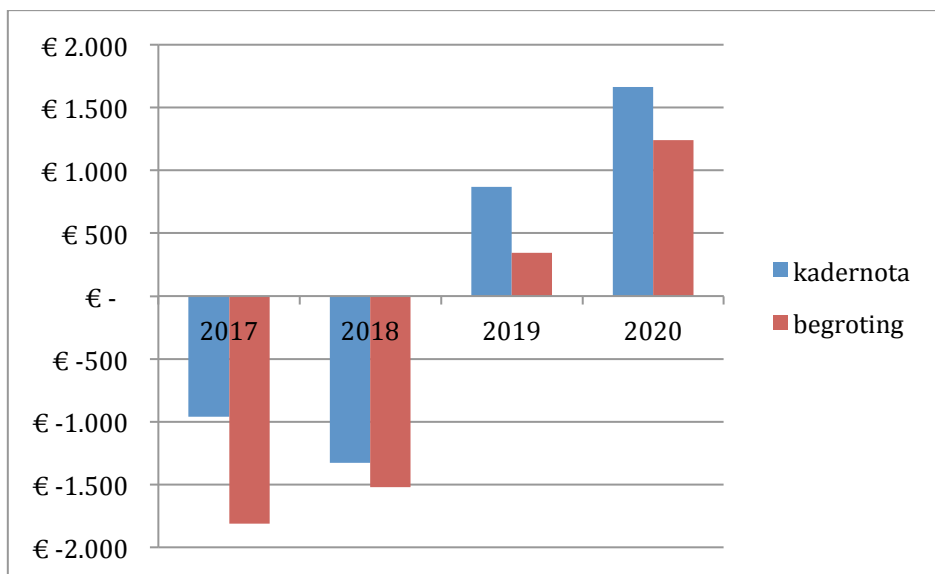
Sinds de Kaderbrief 2018 is nog een aantal besluiten genomen en mutaties verwerkt (o.a. nieuwe cao en septembercirculaire). Het meerjarig beeld is hierdoor gewijzigd, zie grafiek 3 hierna:

Grafiek 3: verschil saldi kadernota – begroting Middelburg 2018-2021 (bedragen * 1.000)

Het beeld voor 2018 is dus positiever in de begroting dan eerder in de kaderbrief. Echter het negatieve saldo in 2019 is ook hoger en de positieve saldi voor 2020 en 2021 zijn iets lager.

In 2017 waren er ook behoorlijke afwijkingen tussen kaderbrief en begroting. Sinds de Kaderbrief 2017, waarin reeds een negatief financieel beeld bestond, werd nog een aantal verplichte nadelige financiële mutaties verwerkt als de mei- en septembercirculaire als ook de gewijzigde afschrijvingsmethodiek (i.v.m. nieuw BBV). Daarnaast is destijds na vaststelling van de Kaderbrief nog een aantal besluiten genomen met financiële gevolgen zoals onkruidbestrijding op verharding en verhogen budget wegen.

Grafiek 4: verschil saldi kadernota – begroting Middelburg 2017-2020 (bedragen * 1.000)

3. Wat verder opvalt in deze begroting:

- De beschreven maatschappelijke effecten lijken soms meer input te beschrijven dan outcome (of effecten), zie bijvoorbeeld op p. 47 'Een snelle behandeling van de aanvraag...' of op p. 52: 'Jeugdhulp is beschikbaar';
- De programma's bevatten in totaal 85 doelstellingen. Deze variëren van 'het vroegtijdig informeren van burgers' tot 'een autoluwe binnenstad'. Geen van deze doelen zijn SMART te noemen (zie ook de inleiding van de Programma-begroting). De activiteiten en prestaties (wat gaan we ervoor doen?) die vervolgens worden beschreven, lijken niet direct gekoppeld aan deze doelen. Welke activiteit welk doel dient, blijft hiermee onduidelijk.
- Verder lijken de (verplichte BBV) beleidsindicatoren niet in verband te staan met de doelen. Deze staan pas na de activiteiten vermeld zonder enige inleiding of toelichting. Er zijn ook geen streefwaarden opgenomen voor deze indicatoren;
- De rekenkamer deelt de constatering dat de indicatoren veelal geen outcome of effect aantonen (zie p. 10 van de Inleiding van de PB2018).

4. Wat valt op bij de verplichte indicatoren?

- Het overheadpercentage (zie p. 18) lijkt opvallend laag in vergelijking met de rest van Nederland namelijk 6,35% tegenover 24,7%. Als dit echt klopt dan heeft Middelburg een uiterst efficiënte overhead;
- Het aantal verwijzingen Halt is in 2016 verdubbeld naar 202,6 sinds 2014 (p. 26) en komt daarmee ruim boven het landelijke gemiddelde van 137,4 per 10.000 jongeren);
- Het percentage niet-sporters in Middelburg bedraagt 54% terwijl dat in Nederland gemiddeld 49,9% is (p. 45);
- Het valt op dat het percentage kinderen in armoede 8,12 is in Middelburg tegenover 6,58 in Nederland (zie p. 65);
- In Middelburg zijn slechts 10,3 lopende re-integratie trajecten per 10.000 inwoners, terwijl het in Nederland gemiddeld 25,5 is (p. 65);
- Het aantal WMO-cliënten met een maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners) is niet bekend in Middelburg;
- De demografische druk is 78,5% in Middelburg t.o.v. 69% in Nederland (p. 82);
- Het verschil tussen de lasten voor een eenpersoons- en een meerpersoons-huishouden zijn in 2018 in Middelburg € 27 terwijl dat in de rest van Nederland gemiddeld € 79 is (zie p. 82);

5. Voorzichtige conclusies

In het algemeen constateren we dat de begroting goed onderbouwd in elkaar zit en dat ook veel aandacht is geschonken aan de risico's en eventuele beheersmaatregelen. Ook is de rekenkamer positief over de afname van de schuldpositie, wat goed is voor de langere termijn. Op basis van voorgaande (korte) analyse is de voorlopige conclusie van de rekenkamer dat de gemeente Middelburg alert zal moeten blijven op het huishoudboekje – maar dat is bepaald een open deur.

Het is goed te constateren dat de meerjarige begroting zich begeeft rond de nullijn (met een duidelijk verklaard tekort in 2019) en een voorzichtige opgaande lijn laat zien. Het blijft een momentopname met een raming van de toekomst op dit moment. Een klein positief saldo kan weer snel omslaan in een tekort als er tegenvallers zijn in financieel omvangrijke en risicovolle beleidsterreinen als het sociaal domein.

6. Twee adviezen

We adviseren om goed de (afwijkende) scores op de verplichte beleidsindicatoren te volgen en hier meer gebruik van te maken. Dit hoeft niet veel extra tijd of geld te kosten. Op de site waarstaatjegemeente.nl is veel informatie te vinden net als in begrotingen van andere gemeentes.

Tenslotte adviseert de rekenkamer om (met de nieuwe raad) nog eens goed te kijken naar de vele doelen en dan vooral in samenhang met de activiteiten en beleidsindicatoren (zoals op p.51 waar in de tabel wordt verwezen naar de beleidsindicator op p. 65).